

ГЕОГРАФИЯ НА ТУРИЗМА В БЪЛГАРИЯ

I. Същност и особености на туризма.

Туризмът е пътуване /разходка/ с цел възстановяване и почивка. Туристическото пътуване е свързано с опознаване на нови селища и местности, на бита и културните особености на хората. Туристите попадат в нова среда и се откъсват от ежедневието си, което е дълбокият смисъл на туризма като дейност.

Към туризма се отнасят и дейностите, подпомагащи пътуванията; осигуряващи почивката на пенсионери, деца, ученици, студенти и други групи от населението.

II. Значение на туризма.

Значението на отрасъла се определя от мястото му в стопанската структура и влиянието му върху населението.

В условията на стопанска криза туризмът е един от малкото отрасли, които са печеливши и чиято “продукция” има пазар в страната и в чужбина. През 1999г. той създава около 3% от БДС в страната, а чистите приходи от него са около 300млн. долара. От туристическите услуги се получават приходи във валута срещу “износ” на стоки и услуги чрез чужденците, които посещават България. Част от приходите в туризма са преки /от храна и нощувки/, а друга част са косвени /транспорт, търговия, посещения на музеи, театри, концерти и др./. Чрез туризма се съдейства за развитие на екологичното земеделие, транспортната инфраструктура, търговията и други обработващи и обслужващи отрасли и дейности. Това е доказателство за голямото **стопанско значение** на туризма и за неговото приоритетно място в стопанската структура на България.

Туризмът има и **социално значение**. То се изразява в: осигуряването на доходи,

трудова заетост за около 2,4% от всички заети лица в страната, пълноценно използване на свободното време ; съдействане за опазване здравето на хората и повишаване на трудоспособността им; задоволяване културно-познавателни потребности и др.

Туризмът съдейства и за подобряване на междудържавните отношения, с което нараства **политическото му значение**.

Той дава възможност за обогатяване културата на българското население чрез общуването му с представители на различни народи и за придобиване на чуждоезикови знания.

Туризмът влияе и върху демографското развитие на селища и региони чрез привличането в туристическия бизнес на млади хора.

Отрасълът има и **екологично значение**, тъй като оказва влияние върху екологичната обстановка в страната в 2 аспекта:

- Западните туристи изискват екологично чиста обстановка. В тази връзка развитието на туризма е немислимо без строги мерки за опазване на природната среда и подобряване чистотата на селищата. Тези мерки са функция на общата култура на българското население и в частност - на екологичната му култура.

- Туристическите пътувания обикновено са свързани със замърсяване на селища, паркове и други туристически обекти. Това налага към туристическите услуги да се включват разяснения по "режимите на ползване" на определени територии.

III. Фактори и ресурси за развитието на туризма.

Върху развитието на отрасъла влияят множество фактори - природните условия, стопанското развитие, политическата обстановка, етно-културният облик на

населението, географското положение, богатото историческо и културно наследство, държавната политика в областта на туризма и законодателството, рекламната дейност, наличие на квалифицирани кадри и др. Те могат да се обединят в две групи - **природни и обществени фактори**.

Самостоятелно въздействащ фактор е г

еографското положение

на страната.

България се намира на кръстопът между Европа и Азия, което има голямо значение за развитието ѝ. В тази връзка е развит “транзитен туризъм”, в който участват предимно турски граждани.

1. Природни фактори.

В групата на природните фактори се включват всички природни компоненти. Те оказват пряко или косвено влияние върху туристическите дейности. Влиянието на климата е пряко и косвено. Силно въздействие имат водите. Те влияят пряко /чрез количеството и качеството на питейната вода /и косвено / чрез възможностите за круизи, риболов и др. дейности/ върху туризма. Подобно е влиянието и на другите природни компоненти. Те обаче не са решаващи за развитието на туризма днес.

2. Обществени фактори.

В тази група се включват взаимоотношенията на страната с другите държави, урбанизационният процес, състоянието на МТБ на туризма /хотели, почивни домове и станции, хижи, ресторанти, спортни съоръжения и др./, управлението на туризма, демографската ситуация в страната и др.

Важен фактор за развитието на туризма е изградеността и състоянието на **транспортната инфраструктура**

в България.

Страната разполага с добра инфраструктура /летища, автомагистрала, ж.п. линии, пристанища и др. /, която обаче по качество отстъпва на европейските стандарти. Това влияе неблагоприятно върху разрастването на индивидуалния и автомобилен туризъм.

Силно въздействие върху туризма оказва **състоянието на МТБ**. Основната част от тази база е концентрирана в големите туристически комплекси по Черноморието. Голяма част от хотелите вече са остаряли и не отговарят на изискванията на чуждите туристи. Около 2/3 от легловата база е концентрирана по Черноморието. Това е оправдано, поради огромните туристически ресурси на този регион.

През последните 10 години факторът "**държавна политика**" влияе върху приватизацията на хотелската база, изготвянето на "Закон за туризма", организация на туристически борси, облагането с данъци на туристическите дейности и др.

Политическата обстановка в страната е друг фактор за развитието на туризма. България се отличава с политическа стабилност. Това е предпоставка за "връщането" на западните туристи в страната.

Важен фактор е **демографската ситуация** в страната. Застаряването на населението, влошената му образователна структура и редица други негови особености от една страна ограничават туристопотоците, а от друга - влияят неблагоприятно върху качеството на туристическото обслужване.

Ограничаващ фактор за развитието на вътрешния туризъм в България през последните 10 години са **високата безработица и ниският жизнен стандарт на българското население**.

Като цяло влиянието на обществените фактори е негативно. Това се доказва от намаляването на посещенията на чужденци в страната.

България разполага със значителни туристически ресурси, което определя и благоприятните перспективи пред развитието на туризма в бъдеще. **Туристически ресурси** са обекти и явления /природни или дело на човека/, които са предпоставка за извършването на туристически пътувания. Българските туристически ресурси се отличават с голяма атрактивност. Те изискват малки капиталовложения и дават възможност за многократно ползване. Всичко това ги прави привлекателни за туристите. Ресурсите биват п

рир

одни и антропогенни.

Природни туристически ресурси са възможностите, които предоставят природните компоненти /релеф, води, климат, растителност, животински свят/. Могат да бъдат разкрити 3 **природно-териториални комплекса** в

България:

Черноморско крайбрежие, планини, равнини и низини.

Основните елементи на **Черноморското крайбрежие** като природно-териториален комплекс са морската вода, климатът, особеностите на брега, флората и фауната. Бреговата ивица е дълга 378км, от които 28% са заети с плажове. Общата площ на плажовете и пясъчните дюни зад тях е около 16млн.м

2

. Добруджанското крайбрежие се отличава с белезникав цвят на пясъка, поради многото примеси в него /черупки и др./. Най-фин е пясъкът по плажовата ивица между Балчик и Несебър. Между Несебър и Созопол той е с примеси на магнетит, поради което има тъмен цвят. В пясъка по Странджанското крайбрежие има примеси от кварцити, магнетит, карбонати и др., поради което цветът му е с различни нюанси.

Морската вода е основният ресурс на Черноморското крайбрежие. Тя се отличава с по-ниска концентрация на соли (около 18%) в сравнение със Световния океан. Средната ѝ температура през месеците юли и август е от 16 ° до 27°C, а през

зимните месеци се задържа около 3

0

-4

0

. Почти 50% от годината повърхностният воден слой има температура над 15

0

.

Климатът по Черноморското крайбрежие със своите особености превръща региона в балнеоклиматична зона. Продължителността на слънчевото греене е около 2100-2250 часа, или около 50% от дните през годината. През периода от май до септември над 75% от дните са топли, докато едва 10% от този период се отличава с мрачно и дъждовно време. Друга климатична особеност на Черноморското крайбрежие е по-хладното лято и по-топлата зима в сравнение с вътрешността на страната. Основна причина за това е топлообмена между морската вода и въздуха.

През зимата по крайбрежието често духат ураганни ветрове, придружени с обилни валежи от дъжд, което пречи на туризма.

Залесените площи също са природен ресурс за развитието на туризма. Те допринасят за регулирането на микроклимата. В крайбрежната зона се включват лонгозните гори по реките Камчия, Велека и Ропотамо. Посочените реки са плавателни в устията си, което увеличава тяхната атрактивност. Важен ресурс са природните феномени “Побити камъни” край Варна, лечебната кал в Поморие, водните лилии в устието на Ропотамо и др.

От посочените природни ресурси на Черноморското крайбрежие най-важни са морската вода, плажовите ивици и климатът. Това определя тясната му специализация в морски туризъм.

Планинският природно-териториален комплекс има площ 30000 км².

Нископланинските територии са 17000км

2

, само 2800км

2

заемат териториите над 1600м височина. Спецификата на климатичните условия в планините определят развитието на климатотерапия, рекреация и познавателен туризъм, пещернячество, скално катерене и др.

Най-важни за развитието на туризма природни ресурси в българските планини са **климатът и релефът**.

Слабо се експлоатират възможностите на останалите природни компоненти /растителност, животински свят, води и др./. За развитието на туризма в планините пречи и неразвитата туристическа инфраструктура. Това важи преди всичко за Стара планина, Осогово, Пирин и Средна гора.

Третият природно-териториален комплекс включва **равнините, низините и хълмистите земи** в България. В климатично отношение те се характеризират с температурни инверсии /горещо лято и студена зима/, което ограничава възможностите за развитие на туризъм. По-добри възможности има

за краткотраен семеен туризъм. В комплекса не се използват рационално възможностите на реките и язовирите за развитието на риболов и водни спортове /гребане, плуване и др./. С по-добри възможности се отличават крайградските рекреационни зони и паркове. Те се използват за краткотраен туризъм.

Антропогенни условия и ресурси. Към антропогенните ресурси се отнасят всички прояви на материалната и духовна култура на населението в България. Атрактивността им не се влияе от климатичните условия, което дава възможност за целогодишната им експлоатация. Антропогенни туристически ресурси са архитектурните паметници, археологическите находки, религиозни обекти /черкви, манастири, джамии, медресета и др./, музейни експозиции, културни институции /театри, оперети, опери, хорове, балет, състави/, индустриални обекти /АЕЦ, ВЕЦ, язовири и др./, спортни обекти /стадиони, мототрасета, хиподруми, колодруми и др./, циркови представления, концерти, кинопрожекции и др.

Антропогенните ресурси спомагат за развитието на рекреативен /морски, планински, балнеолечебен, пешеходен, спортен и др./ и познавателен /маршрутно-познавателен, конгресен, делово-познавателен и др./ туризъм.

От тях с най-голяма атрактивност са културно-историческите паметници, архитектурните резервати и музейните експозиции.

Българските културно-исторически паметници имат висока атрактивна стойност. Такива са манастирите, крепостите, църкви, барелефи, архитектурни и етнографски музеи и резервати, гробници и други археологически находки. Някои от тях се посещават главно от специалисти /гробниците, Боянската църква, скалните манастири в Иваново, Мадарският конник, погребални и селищни тракийски могили и др./. Обект на масови посещения са Шипка, Старият Пловдив, Рилски манастир, Мелник, Боженци, Етъра, Несебър, Жеравна, Созопол, Банско, Бачковски манастир, Троянски манастир, Кръстова гора, Широка лъка, Преслав, Мадара, Самоков, Трявна, Котел, Арбанаси и др.

Най-атрактивните **музейни експозиции** са Варненското златно съкровище, Вълчедръмското съкровище, Военно-историческият музей в София, Националният исторически музей, Военноморският музей във Варна и др.

С най-голяма атрактивност сред **културните прояви** са концертите на ансамблите за народни песни и танци, представленията на водещите циркови трупи, концертите с участие на световноизвестните български оперни певци /Р.Кабаиванска, Н.Гяуров, Н.Гюзелев и др./ и др. В тази група спадат и ежегодният фолклорен събор в Копривщица, съборът на каракачаните и др.

Към антропогенните туристически ресурси се отнасят и особеностите на населението /етно-културен облик, народните носии, особености в храната на хората от различни региони от страната и др./. Тези ресурси все още не се използват пълноценно за развитието на алтернативния туризъм.

IV. Видове туризъм.

Въз основа на различни критерии могат да бъдат разграничени следните видове туризъм:

1. Според мястото, където се извършва туристическото пътуване могат да се разграничат **планински, морски, речен** и др. видове туризъм.
2. Според целта на пътуванията туризмът е **познавателен, рекреативен, конгресен, ловен, балнеолечебен, вилен, религиозен, научен, спортен** и др.
3. Според времето, за което се извършва туристическата дейност, се разграничават **краткотраен, дълготраен, ежеседмичен** и други видове туризъм.
4. Според стопанските резултати се разделя на **стопански и социален туризъм**. Днес социален туризъм в чист вид не съществува, тъй като всички туристически дейности са на пазарна основа.

5. Според гражданството на туристите и страната, в която се извършва туристическото пътуване, се разграничават **вътрешен и международен туризъм**. Посещенията на чужди граждани се наричат

активен туризъм

, тъй като те носят валутни приходи. Пътуванията на български граждани извън страната се нарича

пасивен туризъм

, тъй като при тях се изнася валута зад граница.

6. Според начина на организация на туристическите пътувания туризмът е **организиран, неорганизиран, групов, индивидуален** и др.

V. Развитие на туризма в България.

Под различни форми /религиозен, познавателен и др./ туризмът съществува още преди Освобождението. Организираният туризъм датира от 1895г., когато е основан БТС. От тогава започва и изграждането на туристическата база в България - хижи, заслони и др. Първата масова туристическа проява е изкачването на Черни връх през 1895г., чийто организатор е Алеко Константинов.

До средата на ХХв. в страната се развива както планинският, така и морският туризъм, но значителен превес има така нареченият вътрешен туризъм. През 1926г., когато в страната летуват около 15000 чехи, поляци и немци във Варна и Несебър, се слага началото на развитие на международния туризъм. От 1921г. град Варна е обявен за курортно селище.

Преди края на Втората световна война се развива и **балнеоложкият туризъм** в Баня, Кюстендил, Вършец, Костенец, Момин проход, Хисаря, Велинград и др. През първата половина на ХХв. Боровец, Пампорово, Юндола, Карандила, Даулите /Сливенско/ и др. започват да се посещават, главно от български, туристи.

След 1944г. в България се поставя началото на **социалния туризъм**. От 1951г., под егидата на Българските професионални съюзи, се развива нова форма на туризъм -

екскурзионното летуване.

През 1948г. е създадена туристическа фирма “Балкантурист”, с което се полагат основите на **стопанския международен туризъм** в страната. От началото на 50-те години започва и строителството на морските курорти, ориентирани към международния туризъм. Последователно са построени курортите “Дружба”, “Златни пясъци”, “Слънчев бряг”, “Албена”, “Русалка” и др., а през 80-те години - комплексите Камчия, Дюни, Елени и др.

Днес в туризма работят около 4000 фирми. Те разполагат с 497 хотела, 32 къмпинга, 181 хижи и 730 почивни домове. Съкращаването на хотелите и легловата база на туризма през последните 10 години се дължи основно на бавния процес на приватизация и реституция. От друга страна легловата туристическа база има нерационално териториално разположение, тъй като над 50% от нея е по Черноморието.

Развитието на международния туризъм до края на 80-те години е подпомогнато от безвизовия паспортен режим за чужденците, въведен от България през 1967г. През 1956г. България е посетена от 8000 туристи, докато през 1970г. техният брой надхвърля 2,5млн.д. През последните години страната се посещава от 8 млн. чужденци, но едва 1/3 от тях са с туристическа цел.

През последните години е променена и структурата на чуждестранните посещения. Отбелязва се намаляване на посещенията на румънски, руски, полски и гръцки граждани, но нарастват посещенията на турски, германски, израелски и др. граждани.

С облекчаване на паспортния режим за българските граждани, след 1989г. бързо нарастна броят на българите, пътуващи в чужбина. През 80-те години той възлиза на около 0,5млн.д. годишно, докато днес е около 3млн.д. Основната част от посещенията на чужди граждани в България и от пътуванията на българи зад граница се осъществяват през месеците юли и август, което води до претоварване на митници, хотели и частни квартири.

През последните 30 години бързо се развива и **вътрешният туризъм**, в който взема

участие почти цялото население на страната. Вътрешният туризъм също може да се поделени на дълготраен и краткотраен.

Краткотрайният туризъм е регулярен или ежеседмичен и е свързан с нощувки главно във вили и къщи за почивка.

Дълготрайният туризъм е свързан с годишните отпуски през лятото. Незначителен е делът на туристите, почиващи през зимата.

VI. Териториална структура на туризма.

Териториалната структура на туризма се определя от туристопотоците и целта на туристическите пътувания във връзка с регионалните различия в природните и антропогенните ресурси. Формирани са 7 туристически района:

1. Черноморски. Той е формиран на базата на богатите природни и антропогенни ресурси по българското Черноморие - морска и минерални води, лечебна кал, обширни плажни ивици, мек и лечебен климат, благоприятно географско положение и сравнително добре изградена транспортна инфраструктура, сравнително добра материална база /около 66% от легловата база на туризма в страната/ и др. Все още различните ресурси са нееднакво усвоени, което личи в териториално отношение. Южното Черноморие е по-добре усвоено в сравнение със Северното.

На територията на района са изградени най-големите курортни комплекси в България – "Слънчев бряг", "Златни пясъци", "Перла", "Св.Константин", "Албена", "Дюни", "Приморско", "Каваците" и др. Материалната база и природните ресурси дават възможност за развитието на различни видове туризъм: познавателен, конгресен, балнеолечебен, ловен, риболовен, водни спортове и др. Основните туристически центрове са Варна, Несебър, Созопол, Бургас, Балчик, Приморско, Поморие и др.

2. Софийски /Витошко-Осоговски/. Районът обхваща Софийската котловина, Краището, Осогово, Витоша, Западна Стара планина и част от Рила. В него са

концентрирани 10% от легловата база и около 1/3 от хижите и къщите за почивка. Районът разполага с богати природни и антропогенни ресурси - минерални води, специфичен микроклимат, горски масиви, водни басейни, архитектурни резервати, манастири и църкви, крепости, културни институции и др. Територията на района е с висока транспортна усвоеност. В него са развити автомобилният, ж.п., въздушният, въженият и градският транспорт, спомагащи за достъпността до туристическите обекти.

Районът е специализиран в познавателен, балнеолечебен, ловен, конгресен туризъм и в спортове, които подпомагат рекреацията /зимни спортове, пещерно дело, алпинизъм и др./. Основните туристически центрове са София, Баня, Кюстендил, Трън, Вършец и др.

3. Родопско-Пловдивски. Този район обхваща Западни Родопи и Пловдивско-Пазарджишкото поле. Разполага с богати природни /води, горски масиви, климат, редки животински видове/ и антропогенни /архитектурни резервати, етно-културни особености на населението, панаир, язовири и др./ ресурси. На територията му се намират около 12% от легловата туристическа база в страната. Това определя развитието на познавателен, балнеолечебен, рекреативен, пешеходен, ловен, конгресен и други видове туризъм. Развити са и ски спорта, водни спортове, пещерното дело и други дейности, които имат пряко отношение към туризма. Основните центрове са Пловдив, Пазарджик, Велинград, Чепеларе, Смолян, Батак, Девин и др. В района могат да се разграничат и подрайони със съответната специализация:

Пловдивско-Пазарджишки - в познавателен, риболовен и балнеолечебен туризъм;

Смолянски – в ски спорт, познавателен и ловен туризъм;

Баташко-Велинградски - в познавателен и балнеолечебен туризъм;

4. Рило-Пирински. Районът обхваща планините Рила, Пирин и долините на реките Струма и Места. Разполага с около 6% от легловата база в България. Богат е както на природни, така и на антропогенни туристически ресурси /води, горски масиви, специфичен климат, минерални извори, разнообразен релеф, богат животински свят,

архитектурни резервати, особености в етнокултурния облик на населението и др./. Това позволява развитието на зимни спортове, ловен туризъм, риболов, познавателен и балнеолечебен туризъм.

В транспортно отношение районът е сравнително добре усвоен. Развити са ж.п. и автомобилният транспорт. Транспортната инфраструктура се нуждае от значително подобряване. Основните центрове са Мелник, Петрич, Сандански, Самоков, Сапарева баня, Банско, Белица, Костенец, Благоевград и др.

5. Старопланински. Районът обхваща Средна Стара планина и Предбалкана. Ресурсите му са: наличие на минерални извори, пещери, паркове и защитени територии, архитектурни резервати и исторически селища, етнографски музеи на открито и др. В него са съсредоточени около 5% от легловата база в България. Специализиран е в познавателен, балнеолечебен, еко-, агро- и етнотуризм, в алпинизъм, ски, лов и риболов и др. Основните центрове са Тетевен, Троян, Трявна, Велико Търново, Котел, Елена и др. Могат да се разграничат 2 подрайона със специфична специализация:

Троянско-Тетевенски /познавателен, пешеходен, еко-, агротуризм и др./ и

Габровско-Търновски /познавателен, балнеолечебен и др./.

6. Средногорски. Районът обхваща Задбалканските котловини и Средна гора. Той разполага с около 4% от легловата база в страната. По-висока атрактивна стойност имат минералните извори, язовирите, историческите селища, възрожденската архитектура, фолклорът и др. На тази база районът е специализиран в познавателен, ловен туризъм, риболов, еко-, агротуризм и др. Основните центрове са Панагюрище, Копривщица, Калофер, Сопот, Карлово, Казанлък и др. Туристическите центрове са с добра транспортна достъпност, тъй като са развити автомобилният и ж.п. транспортът.

7. Северозападен. Районът обхваща части от Западна Стара планина, Предбалкана и Дунавската равнина. В него се намират едва 3% от легловата база в страната. С по-голяма атрактивна стойност са разнообразният му релеф, историческите селища, река Дунав и др. Територията му е относително добре усвоена в транспортно отношение. Развити са ж.п., автомобилният, речният и въздушен транспорт. В района са

развити познавателен, семеен, ловен туризъм, риболов, водни спортове и други туристически дейности. Основните туристически центрове са Белоградчик, Берковица, Видин, Чипровци, Враца, Козлодуй и др.

Освен посочените туристически райони, в България има и редица туристически центрове извън тях:

1/. **Русе** - развити са познавателният, краткотрайният семеен туризъм, водни спортове, лов и риболов;

2/. **Силистра** - развити са риболовът, ловът, познавателният туризъм и водните спортове;

3/. **Свищов** - на базата на природните и антропогенните му ресурси са развити познавателният туризъм, риболовът и водните спортове;

4/. **Плевен** - под въздействието на наличните туристически ресурси са развити познавателният и краткотрайният семеен туризъм;

5/. **Шумен** - има условия и ресурси за развитието на познавателен и ловен туризъм /включително международен/;

6/ **Кърджали** - развити са познавателният туризъм, ловният и риболовен туризъм; има условия и за еко- и агро-, религиозен и други видове туризъм, но те все още не се развиват;

7/. **Сливенско-Котелска** туристическа локализация - развити са познавателният, ловен, балнеолечебен, краткотраен семеен туризъм; има условия и за развитието на еко-, агро- и други форми на алтернативния туризъм;

8/. **Хасковска** туристическа локализация - специализирана е в развитието на познавателния и балнеолечебен туризъм.

Формирането на туристическите локализации и центрове е на базата на природните им, стопански и демографски ресурси, както и на въздействието на комплекс от фактори.

VII. Основни проблеми и тенденции в развитието на туризма в България в условията на пазарно стопанство.

Развитието на туризма в България през последните 10 години е свързано с множество проблеми: забавяне на приватизационните процеси; нерешени проблеми по отношение на собствеността на земята по крайбрежието, както и с ползването на плажните ивици; остаряване на хотелската база; забавено развитие на т.н. "алтернативен туризъм", който е модерен в западните страни; недостатъчна квалификация и култура на заетите в туристическия бизнес; ограничено предлагане на нови туристически услуги; липса на масирана рекламна кампания от страна на държавата; намаляване на притока на чуждестранни туристи, поради поддържането на високи цени за туристическите услуги, които не са на необходимото ниво; липса на значителни местни и чужди инвестиции в туризма /едва 6% от общата сума на преките чужди инвестиции за периода 1990-1997г./ и др.

Въпреки тези проблеми пред развитието на туризма в България, този отрасъл си остава приоритетен за страната, тъй като тя разполага с разнообразни и атрактивни туристически ресурси.

VIII. Спорт.

Масовият спорт и туризмът са неразривно свързани, тъй като чрез спорта се осъществява рекреацията /възстановяването на физическите и психически способности/ на хората. От друга страна, голяма част от туристическите пътувания са свързани с упражняването или наблюдаването на определени спортове.

Масовият спорт се практикува от неорганизиранни индивидуални спортисти с цел укрепването на здравето им и повишаване на тяхната трудоспособност. Този спорт бележи спад през последните 10 години, поради липсата на средства. Същевременно след 1990г. са постигнати значителни успехи от българските професионалните спортисти. В България функционират около 1500 спортни клубове с 65000 активни спортисти и 3500 треньори в тях. В Българския туристически съюз членуват над 19000 организирани туристи и 1200 треньори. В БЛРС членуват 6500 ловци и риболовци, а в СБА - около 2500 автомобилисти. Около 1000 спортисти се подготвят в центрoвете за предказармена подготовка.

Основният проблем пред развитието на спорта в България е липсата на средства за поддържане на базата и за развитие на масовия спорт, особено сред децата.